Mišljenje Europskog odbora regija – Europski akt o čipovima za jačanje europskog ekosustava poluvodiča

(2022/C 498/14)

Izvjestitelj:	Thomas Gottfried SCHMIDT (DE/EPP), ministar regionalnog razvoja, Savezna zemlja Saska
Referentni dokument/i:	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča (Akt o čipovima) COM(2022) 46 final Prilozi Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča (Akt o čipovima) COM(2022) 46 final – prilozi 1. do 3. Prijedlog uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2021/2085 o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa u pogledu Zajedničkog poduzeća za čipove COM(2022) 47 final Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Akt o čipovima za Europu COM(2022) 45 final Preporuka Komisije o zajedničkom Unijinu paketu mjera za prevladavanje nestašica poluvodiča i mehanizmu EU-a za praćenje ekosustava poluvodiča COM(2022) 782 final

I. **PREPORUKE ZA AMANDMANE**

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča (Akt o čipovima)

COM(2022) 46 final

Amandman 1.

Uvodna izjava 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(1) Poluvodiči su okosnica svakog digitalnog uređaja: od pametnih telefona i automobila preko ključnih primjena i infrastruktura u zdravstvu, energetici, komunikacijama i automatizaciji, pa sve do uređaja u većini drugih industrijskih sektora. Oni su ključni za funkcioniranje našeg modernog gospodarstva i društva, no u Uniji su nastupili dosad nezabilježeni poremećaji u opskrbi njima. Trenutačna nestašica simptom je trajnih i ozbiljnih strukturnih nedostataka u Unijinu lancu vrijednosti i opskrbe poluvodičima. Poremećaji su razotkrili dugotrajne slabe točke u tom pogledu, prije svega veliku ovisnost o trećim zemljama u proizvodnji i projektiranju čipova.	(1) Poluvodiči su okosnica svakog digitalnog uređaja: od pametnih telefona***, električnih bicikala*** i automobila preko ključnih primjena i infrastruktura u zdravstvu, energetici, komunikacijama i automatizaciji, pa sve do uređaja u većini drugih industrijskih sektora. Oni su ključni za funkcioniranje našeg modernog gospodarstva i društva ***i željenu zelenu tranziciju***, no u Uniji su nastupili dosad nezabilježeni poremećaji u opskrbi njima. Trenutačna nestašica simptom je trajnih i ozbiljnih strukturnih nedostataka u Unijinu lancu vrijednosti i opskrbe poluvodičima. Poremećaji su razotkrili dugotrajne slabe točke u tom pogledu, prije svega veliku ovisnost o trećim zemljama u proizvodnji i projektiranju čipova.

Obrazloženje

Industrijskim sektorima i tehnologijama koji su ključni za zelenu tranziciju potrebni su čipovi. Na primjer, čipovi su ugrađeni u motore, upravljače i zaslone modernih električnih bicikala i fotonaponskih invertera. Bez čipova neće biti prijelaza na zeleno gospodarstvo.

Amandman 2.

Uvodna izjava 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(3) Ovim se okvirom nastoje ostvariti dva cilja. Prvi je cilj uspostaviti uvjete neophodne za konkurentnost i inovacijski kapacitet Unije te ostvariti prilagodbu industrije strukturnim promjenama koje nastaju zbog kratkih inovacijskih ciklusa i potrebe za održivošću. Drugi cilj, koji je zaseban i nadopunjuje prvi, jest poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta uspostavom jedinstvenog pravnog okvira Unije za povećanje otpornosti i sigurnosti opskrbe Unije u području poluvodičkih tehnologija.	(3) Ovim se okvirom nastoje ostvariti dva cilja. Prvi je cilj uspostaviti uvjete neophodne za konkurentnost i inovacijski kapacitet Unije te ostvariti prilagodbu industrije strukturnim promjenama ***u raznim sektorima i zahvaćenim regionalnim ekosustavima, uz uzimanje u obzir kriterija održivosti (ciljeva održivog razvoja),*** koje nastaju zbog kratkih inovacijskih ciklusa i potrebe za održivošću. Drugi cilj, koji je zaseban i nadopunjuje prvi, jest poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta uspostavom jedinstvenog pravnog okvira Unije za povećanje otpornosti i sigurnosti opskrbe Unije u području poluvodičkih tehnologija.

Obrazloženje

Poštovanje ciljeva održivog razvoja ključno je pitanje i trebalo bi ga uzeti u obzir.

Amandman 3.

Uvodna izjava 13.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(13) Kako bi se prevladala ograničenja zbog trenutačne rascjepkanosti javnih i privatnih ulaganja, olakšali integracija, uzajamno obogaćivanje i povrat ulaganja u okviru tekućih programa te ostvarila zajednička strateška vizije Unije o poluvodičima kao sredstvu za ostvarenje ambicije Unije i njezinih država članica da preuzmu vodeću ulogu u digitalnom gospodarstvu, inicijativa Čipovi za Europu trebala bi olakšati poboljšanje koordinacije i sinergija između postojećih programa financiranja na razini Unije i na nacionalnoj razini, poboljšanje koordinacije i suradnje s industrijom i ključnim dionicima iz privatnog sektora te dodatna zajednička ulaganja s državama članicama. Inicijativa je ustrojena tako da se pri njezinoj provedbi objedinjavaju resursi Unije, država članica i trećih zemalja pridruženih postojećim programima Unije te privatnog sektora. Njezin se uspjeh stoga može temeljiti samo na naporima koje države članice i Unija zajedno ulažu u podupiranje znatnih kapitalnih troškova i široke dostupnosti virtualnih resursa za projektiranje, testiranje i isprobavanje te širenje znanja, vještina i kompetencija. S obzirom na posebnosti tih djelovanja, ciljeve Inicijative, a prvenstveno aktivnosti „Fonda za čipove”, trebalo bi prema potrebi podupirati i putem mehanizma mješovitog financiranja u okviru fonda InvestEU.	(13) Kako bi se prevladala ograničenja zbog trenutačne rascjepkanosti javnih i privatnih ulaganja, olakšali integracija, uzajamno obogaćivanje i povrat ulaganja u okviru tekućih programa te ostvarila zajednička strateška vizije Unije o poluvodičima kao sredstvu za ostvarenje ambicije Unije i njezinih država članica da preuzmu vodeću ulogu u digitalnom gospodarstvu, inicijativa Čipovi za Europu trebala bi olakšati poboljšanje koordinacije ***na svim razinama uprave i među njima, kao*** i sinergija između postojećih programa financiranja na razini Unije i na nacionalnoj razini ***(uključujući programe EU-a kojima se upravlja centralno i one kojima se upravlja zajednički)***, poboljšanje koordinacije i suradnje s industrijom i ključnim dionicima iz privatnog sektora te dodatna zajednička ulaganja s državama članicama. Inicijativa je ustrojena tako da se pri njezinoj provedbi objedinjavaju resursi Unije, država članica***, regija*** i trećih zemalja pridruženih postojećim programima Unije te privatnog sektora. Njezin se uspjeh stoga može temeljiti samo na naporima koje države članice i Unija zajedno ulažu u podupiranje znatnih kapitalnih troškova i široke dostupnosti virtualnih resursa za projektiranje, testiranje i isprobavanje te širenje znanja, vještina i kompetencija. S obzirom na posebnosti tih djelovanja, ciljeve Inicijative, a prvenstveno aktivnosti „Fonda za čipove”, trebalo bi prema potrebi podupirati i putem mehanizma mješovitog financiranja u okviru fonda InvestEU.

Obrazloženje

Uvrštavanje regionalne dimenzije.

Amandman 4.

Uvodna izjava 15.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(15) Inicijativa bi se trebala temeljiti na čvrstoj bazi znanja i povećati sinergije s djelovanjima koje Unija ***i*** države članice trenutačno podupiru putem programa i djelovanja u području istraživanja i inovacija poluvodiča te razvoja dijela lanca opskrbe, prvenstveno putem programa Obzor Europa i Digitalna Europa, koji je uspostavljen Uredbom (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća [1] s ciljem da se do 2030. ojača položaj Unije kao globalnog aktera u poluvodičkoj tehnologiji i njezinim primjenama te poveća njezin globalni udio u proizvodnji. U okviru Inicijative te bi se aktivnosti dopunile bliskom suradnjom s drugim važnim dionicima, uključujući Industrijski savez za procesore i poluvodičke tehnologije.	(15) Inicijativa bi se trebala temeljiti na čvrstoj bazi znanja i povećati sinergije s djelovanjima koje Unija, države članice ***i regije*** trenutačno podupiru putem programa i djelovanja u području istraživanja i inovacija poluvodiča te razvoja dijela lanca opskrbe, prvenstveno putem programa Obzor Europa i Digitalna Europa, koji je uspostavljen Uredbom (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća [1] s ciljem da se do 2030. ojača položaj Unije kao globalnog aktera u poluvodičkoj tehnologiji i njezinim primjenama te poveća njezin globalni udio u proizvodnji. U okviru Inicijative te bi se aktivnosti dopunile bliskom suradnjom s drugim važnim dionicima, uključujući Industrijski savez za procesore i poluvodičke tehnologije***, kao i strategijama pametne specijalizacije na regionalnoj razini***.
[1] Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 (SL L 166, 11.5.2021., str. 1.).	[1] Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 (SL L 166, 11.5.2021., str. 1.).

Obrazloženje

Uvrštavanje regionalne dimenzije.

Amandman 5.

Uvodna izjava 19.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(19) Integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom trebala bi pružati kapacitete za proizvodnju poluvodiča koji su „prvi svoje vrste" u Uniji te doprinose sigurnosti opskrbe i otpornom ekosustavu na unutarnjem tržištu. Odlučujući čimbenici za uspostavu prvih postrojenja svoje vrste mogli bi se odnositi na tehnološki čvor, materijal supstrata kao što su silicijev karbid i galijev nitrid te druge inovacije proizvoda koje se odnose na bolje radne karakteristike, procesnu tehnologiju ili energetsku i okolišnu učinkovitost. Postrojenje usporedivih sposobnosti industrijskih razmjera još ne bi smjelo postojati u Uniji u bitnoj mjeri ili za njega ne bi smjela postojati obveza da će se u njoj izgraditi, ne računajući postrojenja za istraživanje i razvoj ili male proizvodne pogone.	(19) Integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom trebala bi pružati kapacitete za proizvodnju poluvodiča koji su „prvi svoje vrste" u Uniji te doprinose sigurnosti opskrbe i otpornom ekosustavu na unutarnjem tržištu. Odlučujući čimbenici za uspostavu prvih postrojenja svoje vrste mogli bi se odnositi na tehnološki čvor, materijal supstrata kao što su silicijev karbid, galijev nitrid***, indijev fosfid, silicijev nitrid*** te druge ***povezane*** inovacije proizvoda ***i materijala*** koje se odnose na bolje radne karakteristike, procesnu tehnologiju ili energetsku i okolišnu učinkovitost. Postrojenje usporedivih sposobnosti industrijskih razmjera još ne bi smjelo postojati u Uniji u bitnoj mjeri ili za njega ne bi smjela postojati obveza da će se u njoj izgraditi, ne računajući postrojenja za istraživanje i razvoj ili male proizvodne pogone.

Obrazloženje

Silicijev nitrid (SiN) idealna je platforma za primjenu integriranog fotoničkog sklopa, koji ima širok spektralni raspon i valovode s iznimno malim gubitkom. Zbog toga su vrlo korisni u detektorima, spektrometrima, biosenzorima i kvantnim računalima. Radi dosljednosti bolje je uključiti i indijev fosfid.

Amandman 6.

Članak 2. stavak 1. točka 10.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(10) „prvo postrojenje svoje vrste" znači industrijsko postrojenje sposobno za proizvodnju poluvodiča, koja obuhvaća glavni ili završni proizvodni postupak ili oba, koje već u bitnoj mjeri ne postoji u Uniji ili za koje ne postoji obveza da će se u njoj izgraditi, naprimjer u pogledu tehnološkog čvora, materijala supstrata kao što su silicijev karbid i galijev nitrid te drugih inovacija proizvoda koje se odnose na poboljšanje radnih karakteristika, procesa ili energetske i okolišne učinkovitosti;	(10) „prvo postrojenje svoje vrste" znači industrijsko postrojenje sposobno za proizvodnju poluvodiča, koja obuhvaća glavni ili završni proizvodni postupak ili oba, koje već u bitnoj mjeri ne postoji u Uniji ili za koje ne postoji obveza da će se u njoj izgraditi, naprimjer u pogledu tehnološkog čvora, materijala supstrata kao što su silicijev karbid, galijev nitrid***, indijev fosfid i sicilijev nitrid*** te drugih ***povezanih*** inovacija proizvoda ***i materijala*** koje se odnose na poboljšanje radnih karakteristika, procesa ili energetske i okolišne učinkovitosti;

Obrazloženje

Silicijev nitrid (SiN) idealna je platforma za primjenu integriranog fotoničkog sklopa, koji ima širok spektralni raspon i valovode s iznimno malim gubitkom. Zbog toga su vrlo korisni u detektorima, spektrometrima, biosenzorima i kvantnim računalima. Radi dosljednosti bolje je uključiti i indijev fosfid.

Amandman 7.

Članak 3. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. Inicijativa se uspostavlja u trajanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027.	1. Inicijativa se ***najprije*** uspostavlja u trajanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. ***Potreban je nastavak u sklopu višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028.–2034.***

Obrazloženje

Razdoblje do kraja trenutačnog VFO-a 2027. nije dovoljno za postizanje ciljeva postavljenih u Aktu o čipovima. Produljenje bi trebalo biti ugrađeno već u sam dokument.

Amandman 8.

Članak 4. stavak 2. točka (b) podtočka 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(1) povećanjem tehnoloških sposobnosti u tehnologijama proizvodnje čipova sljedeće generacije združivanjem istraživačkih i inovacijskih aktivnosti i pripremom razvoja budućih tehnoloških čvorova, uključujući najsuvremenije čvorove manje od 2 nm, potpuno osiromašeni silicij na izolatoru (FD-SOI) od 10 nm i manje te 3D integraciju heterogenih sustava i napredno pakiranje;	(1) povećanjem tehnoloških sposobnosti u tehnologijama proizvodnje čipova sljedeće generacije združivanjem istraživačkih i inovacijskih aktivnosti i pripremom razvoja budućih tehnoloških čvorova, uključujući najsuvremenije čvorove manje od 2 nm, potpuno osiromašeni silicij na izolatoru (FD-SOI) od 10 nm i manje te 3D integraciju heterogenih sustava i napredno pakiranje; ***time je obuhvaćena i proizvodnja čipova većih od 10 nm za koje postoji potražnja od strane korisničkih sektora u EU-u;***

Obrazloženje

Usmjerenost Komisije na elemente dimenzija manjih od 10 nm previše je ograničena i ne zadovoljava potrebe korisničkih sektora u EU-u.

Amandman 9.

Članak 8. stavak 2. točka (d)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(d) olakšavanje prijenosa stručnog znanja i iskustva između država članica i regija, poticanje razmjene vještina, znanja i primjera dobre prakse ***te poticanje*** zajedničkih programa;	(d) olakšavanje prijenosa stručnog znanja i iskustva između država članica i regija, poticanje razmjene vještina, znanja i primjera dobre prakse, poticanje zajedničkih programa ***i unapređenje suradnje među sveučilištima, kao i između sveučilišta, poduzeća i obrazovnih i istraživačkih ustanova, primjerice putem sustava razmjene na razini EU-a za znanstvenike i laboratorije radi osposobljavanja i zadržavanja nastavnog i stručnog osoblja***;

Obrazloženje

Europska mreža centara izvrsnosti u području tehnologije poluvodiča trebala bi obuhvaćati i aspekte osposobljavanja i poučavanja.

Amandman 10.

Članak 8. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
3. Države članice određuju kandidate za centre kompetentnosti u skladu sa svojim nacionalnim postupcima i administrativnim i institucionalnim strukturama u otvorenom natjecateljskom postupku. Komisija provedbenim aktima utvrđuje postupak za osnivanje centara kompetentnosti, uključujući kriterije odabira, te daljnje zadaće i funkcije centara u pogledu provedbe djelovanja u okviru Inicijative, postupak za uspostavu mreže i postupak donošenja odluka o odabiru subjekata koji čine mrežu. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 33. stavka 2.	3. Države članice određuju kandidate za centre kompetentnosti u skladu sa svojim nacionalnim postupcima i administrativnim i institucionalnim strukturama u otvorenom natjecateljskom postupku ***uz uključivanje regionalnih i lokalnih vlasti. Cilj je postizati sinergije s europskim digitalnoinovacijskim centrima i podupirati stvaranje centara izvrsnosti u regijama EU-a. Oni bi trebali biti integrirani u regionalne industrijske ekosustave te omogućavati pristup svim relevantnim akterima diljem Unije i pojačanu međuregionalnu suradnju.*** Komisija provedbenim aktima utvrđuje postupak za osnivanje centara kompetentnosti, uključujući kriterije odabira, te daljnje zadaće i funkcije centara u pogledu provedbe djelovanja u okviru Inicijative, postupak za uspostavu mreže i postupak donošenja odluka o odabiru subjekata koji čine mrežu. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 33. stavka 2.

Obrazloženje

Svi MSP-ovi i *start-up* poduzeća u EU-u trebali bi imati pristup tim centrima. To može olakšati regionalna razina koja podupire regionalne industrijske ekosustave.

Amandman 11.

Članak 9. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. Komponente navedene u članku 5. točkama od (a) do (d) u okviru Inicijative mogu se povjeriti Zajedničkom poduzeću za čipove iz Uredbe Vijeća XX/XX o izmjeni Uredbe Vijeća (EU) 2021/2085 i uključiti u program rada Zajedničkog poduzeća za čipove.	1. Komponente navedene u članku 5. točkama od (a) do (d) u okviru Inicijative mogu se povjeriti Zajedničkom poduzeću za čipove iz Uredbe Vijeća XX/XX o izmjeni Uredbe Vijeća (EU) 2021/2085 i uključiti u program rada Zajedničkog poduzeća za čipove. ***Države članice dužne su uključiti relevantne regije s poluvodičkim ekosustavima u Zajedničko poduzeće za čipove.***

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 12.

Članak 10. stavak 2.

(Nova točka (e))

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	(e) podupire industrijske lance opskrbe u EU-u.

Obrazloženje

Integrirana proizvodna postrojenja trebala bi doprinijeti jačanju industrije EU-a; u tome bi važnu ulogu trebale imati potrebe industrije poluvodiča.

Amandman 13.

Članak 11. stavak 2.

(Nova točka (e))

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	(e) podupire industrijske lance opskrbe u EU-u.

Obrazloženje

I postrojenja s otvorenom proizvodnjom trebala bi doprinijeti jačanju industrije EU-a; u tome bi važnu ulogu trebale imati potrebe industrije poluvodiča.

Amandman 14.

Članak 12. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. Svaki poduzetnik ili konzorcij poduzetnika („podnositelj zahtjeva") može Komisiji podnijeti zahtjev za priznavanje planiranog postrojenja podnositelja zahtjeva kao integriranog proizvodnog postrojenja ili EU tvornice čipova s otvorenim pristupom.	1. Svaki poduzetnik ili konzorcij poduzetnika („podnositelj zahtjeva") može Komisiji podnijeti zahtjev za priznavanje planiranog postrojenja podnositelja zahtjeva kao integriranog proizvodnog postrojenja ili EU tvornice čipova s otvorenim pristupom. ***To se odnosi i na poduzeća koja su neophodna za proizvodnju poluvodiča ili koja proizvode nove prekursore ili proizvodna postrojenja. Pritom se mutatis mutandis primjenjuju kriteriji iz članaka 11. i 12.***

Obrazloženje

Kako bi se ostvarili ciljevi Akta o čipovima, prihvatljivom za poticaje trebalo bi smatrati i proizvodnju ulaznih proizvoda kao što su poluvodičke pločice ili proizvodni pogoni u EU-u. Kriteriji bi se trebali primjenjivati na odgovarajući način.

Amandman 15.

Članak 15. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. Države članice pozivaju glavne korisnike poluvodiča i druge relevantne dionike da dostavljaju informacije o znatnim fluktuacijama potražnje i poznatim poremećajima u svojem lancu opskrbe. Radi lakše razmjene informacija, države članice osiguravaju mehanizam i administrativni ustroj za te obavijesti.	2. Države članice pozivaju glavne korisnike poluvodiča i druge relevantne dionike***, uključujući i one iz zemalja istomišljenica,*** da dostavljaju informacije o znatnim fluktuacijama potražnje i poznatim poremećajima u svojem lancu opskrbe. Radi lakše razmjene informacija, države članice osiguravaju mehanizam i administrativni ustroj za te obavijesti.

Obrazloženje

Procjena situacije samo na temelju europskih podataka i podataka SAD-a nepotpuna je i stoga neuvjerljiva. Stoga bi trebalo uključiti i poduzeća iz zemalja istomišljenica u Aziji.

Amandman 16.

Članak 19. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. ***Komisija može, nakon*** savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče, ograničiti mjere iz članaka 21. i 22. na ***određene*** kritične sektore čije je funkcioniranje poremećeno ili im prijeti poremećaj zbog poluvodičke krize.	2. ***Na temelju rezultata*** savjetovanja s Europskim odborom za poluvodiče, ***Komisija je dužna*** ograničiti mjere iz članaka 21. i 22. na kritične sektore čije je funkcioniranje poremećeno ili im prijeti poremećaj zbog poluvodičke krize.

Obrazloženje

Interventne mjere koje poduzima Komisija trebale bi uvijek biti što minimalnije.

Amandman 17.

Članak 19. stavak 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
4. Primjena mjera iz stavka 1. razmjerna je i ograničena na ono što je nužno za uklanjanje ozbiljnih poremećaja vitalnih društvenih funkcija ili gospodarskih djelatnosti u Uniji te mora biti u najboljem interesu Unije. U primjeni tih mjera izbjegava se nerazmjerno administrativno opterećivanje MSP-ova.	4. Primjena mjera iz stavka 1. razmjerna je i ograničena na ono što je nužno za uklanjanje ozbiljnih poremećaja vitalnih društvenih funkcija ili gospodarskih djelatnosti u Uniji te mora biti u najboljem interesu Unije. U primjeni tih mjera izbjegava se nerazmjerno administrativno opterećivanje MSP-ova. ***Te se mjere mogu primjenjivati samo selektivno i kao krajnja opcija (ultima ratio).***

Obrazloženje

Paket instrumenata za hitne slučajeve predstavlja znatan rizik jer bi mogao sprečavati ulaganja i osnivanje novih poduzeća. Europska komisija mora jasno navesti da su te mjere krajnja opcija i da će se izbjegavati kad god je to moguće.

Amandman 18.

Članak 21. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. Ako je to potrebno ***i*** razmjerno za funkcioniranje svih ili određenih kritičnih sektora, Komisija može obvezati integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom da prihvate narudžbu proizvoda relevantnih u vrijeme krize („prioritetna narudžba”) i daju joj prednost. ***Ta obveza ima prednost pred bilo kojom obvezom na činidbu na temelju privatnog ili javnog prava.***	1. Ako je to potrebno, razmjerno ***i tehnički izvedivo*** za funkcioniranje svih ili određenih kritičnih sektora, Komisija može obvezati integrirana proizvodna postrojenja i EU tvornice čipova s otvorenim pristupom da prihvate narudžbu proizvoda relevantnih u vrijeme krize („prioritetna narudžba”) i daju joj prednost.

Obrazloženje

Gotovo je nemoguće transformirati proizvodnju poluvodiča u kratkom roku. Stoga bi odlučujući kriterij trebala biti izvedivost provedbe. Članak o prioritetnim ugovorima također bi trebao biti sastavljen tako da ne odvraća potencijalne ulagače od ulaganja u EU-u. Osim toga, postoje dvojbe o tome u kojoj bi to mjeri bilo pravno provedivo.

Amandman 19.

Članak 24. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. Europski odbor za poluvodiče sastoji se od predstavnika država članica, a njime predsjeda predstavnik Komisije.	1. Europski odbor za poluvodiče sastoji se od predstavnika država članica ***s odgovarajućim stručnim kvalifikacijama***, a njime predsjeda predstavnik Komisije.

Obrazloženje

Odbor za poluvodiče trebao bi biti stručno, a ne isključivo političko tijelo.

Amandman 20.

Članak 24. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. Svaka nacionalna jedinstvena kontaktna točka iz članka 26. stavka 3. imenuje predstavnika ***na visokoj razini*** u Europskom odboru za poluvodiče. Ako je to važno u pogledu funkcije i stručnosti, država članica može imati više od jednog predstavnika u vezi s različitim zadaćama Europskog odbora za poluvodiče. Svaki član Europskog odbora za poluvodiče ima zamjenika.	2. Svaka nacionalna jedinstvena kontaktna točka iz članka 26. stavka 3. imenuje ***stručno osposobljenog*** predstavnika u Europskom odboru za poluvodiče. Ako je to važno u pogledu funkcije i stručnosti, država članica može imati više od jednog predstavnika u vezi s različitim zadaćama Europskog odbora za poluvodiče. Svaki član Europskog odbora za poluvodiče ima zamjenika. ***Države članice obvezne su uključiti regije s poluvodičkim ekosustavima. Europski odbor regija imenuje predstavnika u Europskom odboru za poluvodiče.***

Obrazloženje

S obzirom na njihovu ulogu u podupiranju regionalnih industrijskih ekosustava, uključujući MSP-ove, kao i znanosti i istraživanja, u rad Odbora trebalo bi uključiti regije s relevantnim poluvodičkim ekosustavima (npr. članice Silicijske Europe) i Europski odbor regija.

Amandman 21.

Članak 26. stavak 6.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
6. Države članice dužne su osigurati da se nacionalna nadležna tijela, prema potrebi i u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom savjetuju i surađuju s drugim relevantnim nacionalnim tijelima te s relevantnim zainteresiranim stranama. Komisija nacionalnim nadležnim tijelima olakšava razmjenu iskustava.	6. Države članice dužne su osigurati da se nacionalna nadležna tijela, prema potrebi i u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom savjetuju i surađuju s drugim relevantnim nacionalnim, ***regionalnim i lokalnim*** tijelima te s relevantnim zainteresiranim stranama. Komisija nacionalnim nadležnim tijelima olakšava razmjenu iskustava.

Obrazloženje

Uključivanje regionalnih i lokalnih vlasti.

Prijedlog uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2021/2085 o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa u pogledu Zajedničkog poduzeća za čipove

COM(2022) 47 final

Amandman 22.

Uvodna izjava 7.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(7) Aktivnosti koje financira Zajedničko poduzeće za čipove trebale bi biti obuhvaćene jedinstvenim programom rada, koji bi trebao donijeti upravni odbor. Prije pripreme svakog programa rada odbor javnih tijela, uzimajući u obzir savjete Europskog odbora za poluvodiče i doprinose drugih relevantnih dionika i prema potrebi planove Saveza za procesore i poluvodičke tehnologije ([1]), trebao bi utvrditi dio programa rada koji se odnosi na aktivnosti izgradnje kapaciteta te istraživačke i inovacijske aktivnosti, uključujući odgovarajuće procjene rashoda. U tu bi svrhu odbor javnih tijela trebao uključivati samo Komisiju i javna tijela država članica. Nakon toga bi izvršni direktor na temelju te definicije trebao pripremiti program rada koji uključuje izgradnju kapaciteta te istraživačke i inovacijske aktivnosti i odgovarajuće procjene rashoda.	(7) Aktivnosti koje financira Zajedničko poduzeće za čipove trebale bi biti obuhvaćene jedinstvenim programom rada, koji bi trebao donijeti upravni odbor. Prije pripreme svakog programa rada odbor javnih tijela, uzimajući u obzir savjete ***odbora privatnih članova i*** Europskog odbora za poluvodiče i doprinose drugih relevantnih dionika i prema potrebi planove Saveza za procesore i poluvodičke tehnologije ([1]), trebao bi utvrditi dio programa rada koji se odnosi na aktivnosti izgradnje kapaciteta te istraživačke i inovacijske aktivnosti, uključujući odgovarajuće procjene rashoda. U tu bi svrhu odbor javnih tijela trebao uključivati samo Komisiju i javna tijela država članica. Nakon toga bi izvršni direktor na temelju te definicije ***i strateškog plana za istraživanja i inovacije*** trebao pripremiti program rada koji uključuje izgradnju kapaciteta te istraživačke i inovacijske aktivnosti i odgovarajuće procjene rashoda. ***Proračun za istraživačke i inovacijske aktivnosti Zajedničkog poduzeća za čipove trebao bi biti barem jednak procijenjenom iznosu za proračun Zajedničkog poduzeća za ključne digitalne tehnologije. Trebalo bi preuzeti i područje primjene i metode rada.***
([1]) Savez se spominje u Komunikaciji Komisije od 5. svibnja 2021. pod naslovom „Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.: izgradnja snažnijeg jedinstvenog tržišta za oporavak Europe”.	([1]) Savez se spominje u Komunikaciji Komisije od 5. svibnja 2021. pod naslovom „Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.: izgradnja snažnijeg jedinstvenog tržišta za oporavak Europe”.

Obrazloženje

Odbor javnih tijela ne bi smio unaprijed definirati program istraživanja i inovacija jer bi se time ograničile ovlasti Upravnog odbora za donošenje odluka. Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije trebalo bi nastaviti s istraživačkim aktivnostima i preuzeti metode rada i proračun Zajedničkog poduzeća za ključne digitalne tehnologije.

Amandman 23.

Članak 1. točka 7. podtočka (a)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(a) u stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:	(a) u stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:
„(b) uspostaviti vodeću ulogu Unije u znanstvenoj izvrsnosti i inovacijama u području novih tehnologija za komponente i sustave, među ostalim u aktivnostima povezanima s nižim razinama tehnološke spremnosti; promicati aktivno sudjelovanje MSP-ova, koji čine najmanje trećinu ukupnog broja sudionika u neizravnim djelovanjima te bi im trebalo dodijeliti najmanje 20 % javnih sredstava ***namijenjenih istraživačkim i inovacijskim djelovanjima***”;	„(b) uspostaviti vodeću ulogu Unije u znanstvenoj izvrsnosti i inovacijama u području novih tehnologija za komponente i sustave, među ostalim u aktivnostima povezanima s nižim razinama tehnološke spremnosti; promicati aktivno sudjelovanje MSP-ova, koji ***u pogledu istraživačkih i inovacijskih djelovanja*** činе najmanje trećinu ukupnog broja sudionika u neizravnim djelovanjima te bi im trebalo dodijeliti najmanje 20 % javnih sredstava”;

Obrazloženje

Nije realistično da MSP-ovi predstavljaju jednu trećinu sudionika u aktivnostima izgradnje kapaciteta, kako je opisano u novim točkama od (g) do (j) članka 126. stavka 1. Stoga bi se udio predviđen za MSP-ove, tj. jedna trećina broja sudionika, trebao primjenjivati samo na dio namijenjen istraživačkim i inovacijskim djelovanjima, kao i na 20-postotni udio javnog financiranja.

Amandman 24.

Članak 1. točka 7. podtočka (c)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(c) u stavku 2. točka (f) zamjenjuje se sljedećim:	(c) u stavku 2. točka (f) zamjenjuje se sljedećim:
„(f) uskladiti strateški program za istraživanja i inovacije Zajedničkog poduzeća za čipove s ***doprinosima drugih relevantnih dionika, uključujući prema potrebi planove Saveza za procesore i poluvodičke tehnologije, i*** politikama Unije kako bi se osigurao učinkovit doprinos tehnologija za elektroničke komponente i sustave.”	„(f) uskladiti strateški program za istraživanja i inovacije Zajedničkog poduzeća za čipove s politikama Unije kako bi se osigurao učinkovit doprinos tehnologija za elektroničke komponente i sustave.”.

Obrazloženje

Zajedničko poduzeće za čipove nije u stanju osigurati potrebnu usklađenost s aktivnostima trećih strana.

Amandman 25.

Članak 1. točka 9.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
9. u članku 129. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:	9. u članku 129. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:
„3. Odstupajući od članka 28. stavka 4. privatni članovi daju ili osiguravaju da njihovi sastavni i povezani subjekti daju financijske doprinose u iznosu ***od najmanje*** 26 331 000 EUR za administrativne troškove Zajedničkog poduzeća za čipove. Udio ukupnog godišnjeg doprinosa privatnih članova administrativnim troškovima Zajedničkog poduzeća za čipove iznosi 35 %.";	„3. Odstupajući od članka 28. stavka 4. privatni članovi daju ili osiguravaju da njihovi sastavni i povezani subjekti daju financijske doprinose u iznosu ***do*** 26 331 000 EUR za administrativne troškove Zajedničkog poduzeća za čipove. Udio ukupnog godišnjeg doprinosa privatnih članova administrativnim troškovima Zajedničkog poduzeća za čipove iznosi ***najviše*** 35 %.";

Obrazloženje

Tekst bi mogao dovesti do ozbiljnih dvosmislenosti. Nije jasno koja granična vrijednost prevladava: donja granica od najmanje 26 331 000 EUR ili gornja granica od najviše 35 %. Komisija je u međuvremenu potvrdila da je riječ „najmanje" u prijedlogu Komisije bila administrativna pogreška, koja je ispravljena u kompromisnom tekstu predsjedništva Vijeća od 25. svibnja.

Amandman 26.

Članak 1. točka 13.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
13. Umeće se sljedeći članak 14.a:	13. Umeće se sljedeći članak 134.a:
„Članak 134.a	*„Članak 134.a*
Dodatne zadaće izvršnog direktora	**Dodatne zadaće izvršnog direktora**
Osim zadaća utvrđenih u članku 19. izvršni direktor Zajedničkog poduzeća za čipove priprema i, nakon što uzme u obzir definiciju odbora javnih tijela iz članka 137. točke (f) ***i doprinose relevantnih dionika, uključujući prema potrebi planove koje je izradio Savez za procesore i poluvodičke tehnologije***, upravnom odboru podnosi na donošenje program rada za zajedničko poduzeće radi provedbe strateškog programa za istraživanja i inovacije."	Osim zadaća utvrđenih u članku 19. izvršni direktor Zajedničkog poduzeća za čipove priprema i, nakon što uzme u obzir definiciju odbora javnih tijela iz članka 137. točke (f), upravnom odboru podnosi na donošenje program rada za zajedničko poduzeće radi provedbe strateškog programa za istraživanja i inovacije."

Obrazloženje

Odbor javnih tijela već uzima u obzir te doprinose pri definiranju dijela programa rada te ih stoga nije potrebno ponovno razmatrati.

Amandman 27.

Članak 1. točka 15. podtočka (a)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(a) dodaju se sljedeće točke (f) i (g):	(a) dodaju se sljedeće točke (f) i (g):
„(f) prije pripreme svakog programa rada definira dio programa rada koji se odnosi na aktivnosti izgradnje kapaciteta ***te istraživačke i inovacijske aktivnosti***, uključujući odgovarajuće procjene rashoda, uzimajući u obzir savjete Europskog odbora za poluvodiče i doprinose drugih relevantnih dionika, uključujući prema potrebi planove koje je izradio Savez za procesore i poluvodičke tehnologije;	„(f) prije pripreme svakog programa rada definira dio programa rada koji se odnosi na aktivnosti izgradnje kapaciteta, uključujući odgovarajuće procjene rashoda, uzimajući u obzir savjete ***odbora privatnih članova,*** Europskog odbora za poluvodiče i doprinose drugih relevantnih dionika, uključujući prema potrebi planove koje je izradio Savez za procesore i poluvodičke tehnologije;
(g) odabire prijedloge koji odgovaraju aktivnostima izgradnje kapaciteta u skladu s člankom 12. stavkom 1. i člankom 17. stavkom 2. točkom (u).”;	(g) odabire prijedloge koji odgovaraju aktivnostima izgradnje kapaciteta u skladu s člankom 12. stavkom 1. i člankom 17. stavkom 2. točkom (u).”;

Obrazloženje

Odbor javnih tijela ne bi smio unaprijed definirati program istraživanja i inovacija jer bi se time ograničile ovlasti Upravnog odbora za donošenje odluka. Međutim, odbor javnih tijela trebao bi uzimati u obzir savjete odbora privatnih članova o izgradnji kapaciteta kako bi se osigurala relevantnost industrijske politike.

II. **PREPORUKE O POLITIKAMA**

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

Važnost Europskog akta o čipovima

1. uvjeren je da je uspjeh Europskog akta o čipovima od presudne važnosti za cijeli EU, države članice te sve lokalne i regionalne vlasti, jer je osiguravanje industrijske proizvodnje u svim regijama Europe ovisno o sigurnoj opskrbi poluvodičima; pritom se izričito zalaže za jasno pozicioniranje EU-a u globalnom tržišnom natjecanju;

2. pozdravlja prijedlog Komisije o Europskom aktu o čipovima kao ključan korak prema jačanju EU-a, njegove industrije i sigurnosti. Važno je da se Aktom o čipovima rješavaju pitanja strateške autonomije i tehnološkog predvodništva EU-a. EU mora ostati globalni igrač u području poluvodiča. Stoga je EU s pravom postavio ambiciozan cilj povećanja svojeg tržišnog udjela u proizvodnji poluvodiča s trenutačnih 10 % na 20 % do 2030.;

3. slaže se s ciljem da se glavne strateške ovisnosti u proizvodnji poluvodiča, opskrbnim lancima i opskrbi sirovinama i prekursorima smanje proširenjem i diversifikacijom poluvodiča, kao i s ciljem proširenja proizvodnje poluvodiča u Europi te održavanja i jačanja vodećeg položaja u istraživanju i razvoju; istodobno se zalaže za to da se u područje primjene Uredbe COM(2022) 46 final uvrsti i proizvodnja elemenata dimenzija većih od 10 nm za koje postoji potražnja od strane korisničkih sektora u EU-u; u tom kontekstu ističe važnost zaštite znanja i iskustva te zaštite patenata kako se pojedinačne zemlje ne bi stavile u nepovoljan položaj;

4. pozdravlja prijedlog o Europskom aktu o čipovima i u cilju brze i dosljedne provedbe europskog zelenog plana: bez pouzdanih poluvodiča ne mogu se postići ambiciozni ciljevi EU-a u području okoliša i klime, povećana energetska suverenost i ciljevi širenja energije iz obnovljivih izvora;

5. ističe da jačanje proizvodnje poluvodiča istodobno mora biti popraćeno mjerama za smanjenje potrošnje energije i resursa te štetnih učinaka na okoliš duž cijelog vrijednosnog lanca, kao i mjerama kojima će se osigurati usklađenost s kriterijima održivosti (ciljeva održivog razvoja) i uključivanje obnovljivih izvora energije i mehanizama za učinkovito korištenje vodnih resursa u proizvodne pogone. U tom pogledu smatra da posebnu pozornost treba posvetiti tim energetskim i okolišnim učincima u inovativnim tehnologijama sljedeće generacije (npr. integriranoj fotonici i posebnim heterogenim sustavima);

6. ističe da je, osim sigurne opskrbe kritičnim sirovinama, potrebno iskoristiti i potencijal kružnog gospodarstva. Od ključne je važnosti oporaba sirovina i materijala iz opreme i instalacija. To se već mora uzeti u obzir pri razvoju proizvoda za koje se upotrebljavaju poluvodiči. Potrebno je razviti odgovarajuće vještine u regijama i u skladu s time osmisliti kriterije prihvatljivosti;

7. ističe da EU, zbog svog slabijeg položaja u pogledu prirodnih resursa u usporedbi s trećim zemljama, za uvoz kritičnih sirovina u velikoj mjeri ovisi o dobavljačima iz trećih zemalja; potiče Europsku komisiju da problem te strateške ovisnosti riješi intenzivnijim radom i strožim zahtjevima u području kružnosti čipova, naročito u pogledu dizajna i ponovne uporabe materijala, te da produbi trgovinske odnose EU-a s ključnim međunarodnim partnerima;

8. u skladu sa svojim mišljenjem o Akcijskom planu za kritične sirovine pozdravlja nove rudarske aktivnosti u EU-u namijenjene iskorištavanju postojećih rezervi kritičnih sirovina; ističe da se novo rudarenje sirovina potrebnih za visoku tehnologiju u EU-u mora temeljiti na planovima istraživanja i razvoja za inovativno rudarenje koje nema velik utjecaj na okoliš;

9. napominje da lokalne i regionalne vlasti imaju snažan zajednički interes za sigurnu opskrbu poluvodičima zbog velike neizravne ovisnosti lokalnih gospodarstava; stoga bi im, zbog njihove blizine poluvodičkim ekosustavima, trebalo dati središnju ulogu u provedbi Europskog akta o čipovima; nadalje napominje da će sve regije, bez obzira na to jesu li sjedište poduzeća u sektoru poluvodiča, imati koristi od Europskog akta o čipovima;

10. ističe koliko je, s obzirom na aktualnu situaciju, za industriju poluvodiča važna sigurna opskrba energijom, što se prije svega odnosi na potrebne količine električne energije i stabilnost mreže. To su faktori pri odabiru lokacije za postojeće, ali prije svega za nove objekte;

Strateški ciljevi u sektoru poluvodiča

11. poziva poduzeća da u većoj mjeri uzmu u obzir svoje potrebe za poluvodičima i potrebne lance opskrbe u geostrateškom okruženju koje se stalno mijenja te da izbjegavaju jednostrane ovisnosti u smislu diversifikacije rizika; u međunarodnom okruženju EU mora bolje istaknuti svoje prednosti kao „sigurna luka”;

12. poziva Komisiju da u predstojećim pregovorima s Vijećem i Europskim parlamentom jasno naglasi važnost Europskog akta o čipovima za osiguravanje europske industrijske baze i da zatraži dodatne financijske doprinose država članica i gospodarstva;

13. predlaže da se sredstva dostupna u okviru Europskog akta o čipovima strateški iskoriste za proširenje postojećih klastera poluvodiča i poluvodičkih ekosustava, i velikih i malih razmjera, što se, među ostalim, može postići njihovim umrežavanjem. Izgledi EU-a da u budućnosti zadrži svoj položaj na globalnom tržištu poluvodiča bit će najveći ako EU svoj položaj bude temeljio na postojećim prednostima i nadograđivao ih. Time će međusobnu ovisnost ograničiti na „zemlje istomišljenice” i tako smanjiti jednostranu ovisnost o trećim zemljama;

14. pozdravlja uspostavu Europskog fonda za čipove; napominje da bi drugi stup Europskog akta o čipovima u načelu trebao biti tehnološki otvoren i da se sredstva moraju mobilizirati što je prije moguće;

15. ponavlja da važni projekti od zajedničkog europskog interesa (IPCEI-ovi) kao vrlo uspješan instrument i dalje imaju važnu ulogu u Europskom aktu o čipovima; međutim, ističe da EU i države članice moraju djelovati brže u svim područjima, a posebno u području dodjeljivanja dozvola i potpore, kako bi mogli podupirati industriju, uključujući i MSP-ove, u skladu s njezinim potrebama;

16. naglašava da su nove tehnologije od ključne važnosti želi li se EU nastaviti razvijati kao jedan od glavnih centara za poluvodiče i biti globalno konkurentan u području tehnologije: prilikom provedbe Europskog akta o čipovima bit će važno brzo i otvoreno reagirati na upotrebu novih postupaka i materijala poput galijeva nitrida, indijeva fosfida, silicijeva karbida i silicijeva nitrida, kako bi se omogućio razvoj i proizvodnja čipova sljedeće generacije; to uključuje, na primjer, fotonske čipove (nužne za izgradnju autonomne i održive mreže za podatkovnu komunikaciju, telekomunikaciju i kvantnu komunikaciju, kao i za autonomnu vožnju) i kvantne čipove (koji omogućuju analizu daleko većih količina podataka, brže obavljanje većih izračuna i izradu detaljnih simulacija), ali i hibridne čipove i heterogene sustave, gdje je uključivanje fotonskih funkcija u elektroničke integrirane sklopove jedno od ključnih pitanja za budućnost industrije poluvodiča;

17. smatra da Europa treba staviti dodatni naglasak na dizajn poluvodiča i u tu svrhu izgradi vlastite kapacitete za dizajn;

Financijska omotnica Akta o čipovima

18. kritizira predviđenu financijsku omotnicu Akta o čipovima i smatra da je nedovoljna; sumnja da će cjelokupni paket biti dovoljan da se u okviru međunarodnog tržišnog natjecanja osigura konkurentnost u privlačenju novih proizvodnih postrojenja; ističe da nove inicijative zaslužuju nova financijska sredstva i izražava žaljenje zbog preusmjeravanja sredstava iz uspješnih programa, kao što su Obzor Europa i program Digitalna Europa;

19. poziva Komisiju da osigura transparentnost u financijskoj omotnici Akta o čipovima kao i da osigura odgovarajuća sredstva za sva tri stupa; Komisija bi se pritom trebala oslanjati na slične inicijative diljem svijeta;

20. smatra da bi za provedbu Europskog akta o čipovima trebalo koristiti više novih sredstava te stoga poziva i Vijeće, Parlament i Komisiju da osiguraju odgovarajuća europska i nacionalna financijska sredstva i u skladu s time izmijene višegodišnji financijski okvir; budući da se strateški ciljevi Europskog akta o čipovima protežu i nakon 2030., sektor poluvodiča mora se smatrati visokim prioritetom u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru (VFO);

21. smatra da je potrebno stvoriti dodatne poticaje kako bi se osiguralo da, osim EU-a, potrebna sredstva na raspolaganje stavljaju i države članice, regije i poduzeća; podsjeća da je važno da Komisija olakša financiranje u skladu s pravom Unije, koje mora podlijegati poštovanju okolišnih i socijalnih kriterija te kriterija upravljanja;

22. poziva regije i poduzeća da uključe Europsku investicijsku banku (EIB) u financiranje novih projekata duž cijelog lanca vrijednosti; smatra da EIB može dati odlučujući doprinos uspjehu Europskog akta o čipovima;

Financiranje i pravila EU-a o državnim potporama iz regionalne perspektive

23. poziva Komisiju da prilikom ocjenjivanja i odobravanja u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a kriterij „prvi te vrste u Europi” široko tumači jer ne postoji tradicionalna situacija tržišnog natjecanja za poluvodiče relevantna za tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu;

24. poziva Komisiju da, uz promjene i pojednostavljenja u pravu i postupcima državnih potpora, razmotri daljnje olakšavanje, kao što je primjerice odobravanje porezne amortizacije, kako bi se olakšalo osnivanje poduzeća duž cijelog lanca vrijednosti poluvodiča u Europi;

25. smatra da je pod naslovom „prvi te vrste” potrebno omogućiti potporu ne samo za proizvodne pogone kao što su „integrirana proizvodna postrojenja” i „EU tvornica čipova s otvorenim pristupom”, nego i za proizvodnju prekursora, kao što su poluvodičke pločice ili proizvodni pogoni, koji su jednako relevantni za postizanje ciljeva;

26. pozdravlja mjere predviđene člankom 14. za ubrzavanje nacionalnih postupaka planiranja i izdavanja dozvola u korist integriranih proizvodnih postrojenja i EU tvornica čipova s otvorenim pristupom;

27. ističe da su, kako bi se osigurala opskrba poluvodiča, relevantne ne samo proizvodna postrojenja za poluvodiče već i proizvodna postrojenja na početku i kraju proizvodnog lanca, tako da i ona moraju biti obuhvaćena kod stavljanja naglaska na pojednostavljenju i ubrzavanju postupaka kako bi se izbjegla moguća „uska grla”;

Istraživanje i razvoj iz regionalne perspektive

28. zalaže se za široki pristup EU-a u području istraživanja i razvoja uz sudjelovanje potrošača i korisnika, pri čem se ciljevi razvoja i inovacija ne bi trebali temeljiti samo na daljnjoj minijaturizaciji struktura čvorišta;

29. dijeli zabrinutost istraživačkog i visokoškolskog sustava da preraspodjela sredstava u programima Obzor Europa i Digitalna Europa, koja je predviđena Zakonom o čipovima, oslabljuje druga područja, čime se povećava tržišno natjecanje za preostala sredstva; stoga očekuje da će se sredstva preraspodijeljena iz programa Digitalna Europa i Obzor Europa ponovno staviti na raspolaganje programima tijekom razdoblja financiranja;

30. skreće pozornost na administrativne probleme kod nacionalnog ili regionalnog sufinanciranja projekata i poziva Komisiju da osigura da to ne predstavlja prepreku sudjelovanju u istraživačkim projektima; posebice, okvirni uvjeti trebali bi biti osmišljeni tako da omoguće sufinanciranje projekata iz nacionalnih ili regionalnih programa;

31. poziva regije s relevantnim klasterima da aktivno sudjeluju u Zajedničkom poduzeću za čipove koje će naslijediti Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije i ECSEL;

32. poziva Komisiju da preciznije definira pojam pilot-linije. Pristup pilot-linijama mora biti širok i otvoren kako bi se omogućilo sudjelovanje klastera, obrazovnih i istraživačkih institucija i poduzeća, posebno MSP-ova; pristup MSP-ova pilot-linijama mogao bi se osigurati i u okviru programa Obzor Europa i na decentralizirani način putem nacionalnih i regionalnih tijela (npr. regionalnih razvojnih agencija) koja imaju iskustva s podupiranjem *start-up* poduzeća i MSP-ova tijekom njihova osnivanja, rasta i konsolidacije;

33. poziva na veću integraciju postojećih mreža kao što su npr. Savez za procesore i poluvodičke tehnologije u koordinacijski mehanizam za poluvodiče. Sve mreže trebale bi biti otvorene novim akterima s obzirom na to da i mreže kao što je inicijativa Vanguard ili mreža europskih centara za digitalne inovacije mogu dati važan doprinos;

34. predlaže da se razmotri u kojem se opsegu i putem kojih mjera može osigurati zaštita znanja i iskustva razvijenog u EU-u, npr. u kontekstu proširene zaštite patenata; u tome bi važnu ulogu trebali imati i sigurnosni aspekti;

Osiguravanje kvalificiranih radnika te obrazovanje i osposobljavanje

35. poziva države članice, lokalne i regionalne vlasti i poduzeća da stave veći naglasak na osiguravanje kvalificiranih radnika: dobro stručno obrazovanje i osposobljavanje znatno pridonosi uspjehu EU-a kao sjedišta poduzeća u sektoru poluvodiča te je ključni kriterij za donošenje odluka o ulaganju; opće i strukovno obrazovanje i osposobljavanje u regijama imaju ključnu ulogu; djevojke i žene treba poticati da se više odlučuju na osposobljavanje u području tehnologije poluvodiča;

36. stoga smatra da je osiguravanje kvalificiranih radnika jedan od ključnih elemenata uspjeha. Potrebna je koordinirana strategija za osposobljavanje mladih i zadržavanje nastavnika na sveučilištima i u istraživačkim ustanovama; u vezi s time potiče veću razmjenu istraživača među sveučilištima, istraživačkim ustanovama i poduzećima, kao i dijeljenje laboratorijske infrastrukture diljem EU-a;

37. ističe da lokalne i regionalne vlasti raspolažu strateškim kapacitetima za promicanje sinergija između politika istraživanja i razvoja, obrazovanja, usavršavanja, prekvalifikacije i osposobljavanja, koje će biti ključne za privlačenje i zadržavanje talentirane radne snage;

38. preporučuje stvaranje zajedničkog programa pripravništva za industriju poluvodiča, koji bi zajednički vodili i financirali industrijski sektor, države članice i EU, a koji bi uključivao sustav stipendija i obavezu rada u tom sektoru u Europi na određeno minimalno vremensko razdoblje. Usto Komisiji preporučuje da razmotri mogućnost razvijanja posebnih programa za ljudske resurse u cilju privlačenja kvalificiranih radnika iz trećih zemalja koje imaju naprednu industriju poluvodiča;

39. preporučuje osnivanje ZZI-ja u području poluvodiča i predlaže stvaranje „akademije za poluvodiče”, po uzoru na „akademiju za baterije”, uz sudjelovanje industrije i istraživačkih institucija;

40. napominje da je važno zadržati uspješna *start-up* poduzeća za razvoj poluvodičkih ekosustava kako bi se ona mogla dalje razvijati i kako se znanje i iskustvo ne bi izgubili;

41. nadalje, preporučuje pružanje vlastite potpore razvoju inovativnih čipova u okviru programa Obzor Europa, primjerice u klasteru „Digitalizacija, industrija i svemir”, čime bi se EU-u omogućilo da zadrži vodeći položaj u području inovativnog dizajna čipova i tehnologija sljedeće generacije, što bi smanjilo njegovu ovisnost o drugim dijelovima svijeta;

Utjecaj Akta o čipovima na gradove i regije

42. napominje da će se u slučaju poslovnog nastana novih poduzeća lokalne i regionalne vlasti suočiti s velikim izazovima, za čije će im svladavanje biti potrebni pouzdan okvir te pomoć država članica i Komisije;

43. poziva Komisiju da vodi računa o utjecaju dolaska novih poduzeća na lokalne i regionalne vlasti; stvaranje okvira za nova poduzeća i provedbu popratnih mjera trebalo bi shvatiti kao regionalni razvoj i omogućiti sufinanciranje iz EFRR-a i ESF-a;

44. napominje da će to posebno omogućiti državama članicama s razmjerno ograničenim nacionalnim sredstvima da postignu relevantan učinak poluge. Također bi trebalo biti moguće poduprijeti razvoj postojećih proizvodnih postrojenja

45. poziva da Europski akt o čipovima bude operativno povezan s drugim ključnim politikama i projektima EU-a, kao što su Uredba REACH, Akcijski plan za kritične sirovine, nova industrijska strategija, akcijski plan za kružno gospodarstvo ili strategija za umjetnu inteligenciju. Regije bi trebale imati snažnu ulogu i biti aktivno uključene u taj proces;

46. upozorava da su tehnološka otvorenost i upotreba određenih opasnih kemikalija nužni za proizvodnju poluvodiča te da su njihova proizvodnja, uvoz ili uporaba uređeni zakonodavstvom EU-a o kemikalijama. Pri procjeni rizika iz članka 16. uzima se u obzir mjera u kojoj europski gospodarski subjekti mogu savladati prepreke koje proizlaze iz propisa o kemikalijama te zajamčiti sigurnost dostupnosti tvari na tržištu EU-a;

Otpornost i odgovor na krizu

47. napominje da dizajn i proizvodnja poluvodiča u EU-u također mogu doprinijeti sigurnosti i otpornosti ključne infrastrukture u lokalnim i regionalnim vlastima (energetske mreže, zdravstvena skrb, promet, uprava, javne institucije);

48. predlaže da se umjesto „paketa mjera za izvanredne situacije” uspostavi „paket preventivnih mjera” jer kratkoročno uplitanje u proizvodnju poluvodiča nije moguće zbog složenosti kombinacija raznih integriranih sklopova u završnim proizvodima i zbog širokog međunarodnog lanca opskrbe te je stoga neprikladno kao odgovor na krizu. Suradnja i koordinacija uvijek bi trebale imati prednost pred intervencijom. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti održavanju proizvodnje poluvodiča i potrebnoj dostupnosti prekursora i potproizvoda;

49. poziva Komisiju da na precizniji i pravno siguran način definira kriznu situaciju, predviđena prava na intervenciju i konkretne mjere koje treba poduzeti u slučaju krize s obzirom na brojne različite uzroke koji mogu dovesti do nestašice i problema u isporuci te da jasno navede da se to može primijeniti samo kao krajnja i proporcionalna mjera; zabrinut je zbog toga što bi predloženi mehanizam za odgovor na krizu mogao obeshrabriti ulaganja;

50. predlaže da se veći naglasak stavi na osiguravanje dostupnosti određenih vrsta poluvodiča i (po potrebi zajedničku) nabavu kritičnih sirovina (npr. paladij, neon, C4F6, litij, galij, silicij) i prekursora (npr. pločica) potrebnih u tu svrhu;

51. poziva na to da se lokalne i regionalne vlasti uključe u „koordinacijski mehanizam za poluvodiče" jer mogu dati vrijedan doprinos planiranom umrežavanju zahvaljujući svojem lokalnom znanju u pogledu istraživanja, industrije i klastera poluvodiča;

52. poziva na to da se pri imenovanju članova i članica u „odbor za poluvodiče" vodi računa o tome da je riječ o specijaliziranom tijelu, a ne političkom tijelu. Prihvaćanje odbora i njegov rad u velikoj mjeri ovise o povjerenju u njegove članove. Stoga bi industrija i OR također trebali biti zastupljeni s odgovarajućim stručnim znanjem;

53. podržava cilj stvaranja cjelokupne slike o lancima vrijednosti poluvodiča, ovisnostima i zahtjevima u sektoru poluvodiča; međutim, sumnja u to mogu li se dobivene količine podataka obrađivati na siguran i ciljani način; skreće pozornost na činjenicu da bez valjanih podataka neeuropskih aktera neće biti dostupna jasna slika;

54. preporučuje brzo usvajanje i provedbu Europskog akta o čipovima te poziva Europsku komisiju, Vijeće Europske unije i Europski parlament da uzmu u obzir preporuke OR-a i postignu dogovor tijekom češkog predsjedanja;

55. pozdravlja činjenicu da je Komisija provela analizu supsidijarnosti za Prijedlog Europskog akta o čipovima i slaže se da države članice ne mogu same ostvariti ciljeve tog prijedloga jer su problemi prekogranične prirode i nisu ograničeni na pojedinačne države članice ili podskupinu država članica. OR stoga podržava zaključak Europske komisije da je jasno da su mjere na razini Unije najbolji način za poticanje europskih aktera da prihvate zajedničku viziju i provedbenu strategiju.

Bruxelles, 12. listopada 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija

Vasco ALVES CORDEIRO